

StadsTuin & Keuken Nieuws

Een uitgave van de vereniging Stadstuinen Rotterdam. Jaargang 15, nummer 36, mei 2012. E-mail: info@stadstuinen.com, www.stadstuinen.com

Interview met Riek Bakker over de geschiedenis van onze wijk

Van droom naar daad

Het is 1834. Koning Willem I ontvangt van een onbekende afzender een kaart met het voorstel om Rotterdam uit te breiden. Aan de overzijde van de Maas, op het eiland Feijenoord - tot dan toe veenweidegebied - kan een nieuw stadsdeel worden ontwikkeld. Daarvoor zou de bocht in de rivier worden verlegd naar het zuiden. Voor zover men weet is dit het eerste daadwerkelijke plan voor ontwikkeling van het gebied. Het toenmalige stadsbestuur verwierp het plan, maar het bleef kennelijk tot de verbeelding spreken. De Rotterdamse architect Van Ravesteijn zei hierover: "Het denkebeeld om de uitbreiding der stad aan gene zijde van de rivier te zoeken liet zich niet meer terug dringen....grote gedachten schrijden voort, misschien langzaam, maar zeker".*

Onder druk van de industrialisatie in de negentiende eeuw kreeg havenontwikkeling in dit gebied de voorrang en Lodewijk Pincoffs (zie Stads Tuin & Keukennieuws 3, september 2011) stichtte hier het havengebied. Na jaren van bloei verloor het in de tweede helft van de vorige eeuw langzaam zijn functie. Economische groei en schaalvergroting in de scheepvaart drongen de haven verder naar het westen, dicht bij zee. Het haven terrein bij Feijenoord verkommerde. In 1974 stelde de gemeenteraad dat dit gebied moest veranderen in een woongebied. Maar het duurde nog lang voordat de echte stappen werden gezet. Vele plannen en prijsvragen volgden. Het plan uit 1987 van Teun Koolhaas (niet te verwarren met Rem Koolhaas) was de belangrijkste basis voor de ontwikkeling van de huidige Kop van Zuid. De Kop van Zuid moest de Rotterdamse economie een impuls geven, de vraag op de

* Erik Pasveer "Rotterdam, stad aan de Maas", in "Kop van Zuid", 1994 (Uitgeverij 010)

woningmarkt vervullen en, vooral, Rotterdam tot één stad smeden. De gemeente wilde er een toplocatie maken voor nieuwe (internationale) bedrijven en aantrekkelijke woonmilieus met een mix van huur en koop. Maar ook de omliggende wijken, Afrikaanderwijk en Feijenoord, moesten profiteren van de ontwikkeling.

Het uiteindelijke besluit voor uitvoering viel in 1991. Daarna is het snel gegaan. We kunnen het ons bijna niet meer voorstellen, maar dik twintig jaar geleden hadden we hier nog geen metrostation, tramlijn, Laan op Zuid of Witteveenplein. Het Entrepotgebouw, Hotel New York en Las Palmas stonden leeg.

In 1996 was de Erasmusbrug klaar en twee jaar later kregen de eerste Stadstuinders hun sleutel.

Zijn de ambities van weleer ook echt vervuld? Deze vraag stel ik aan Riek Bakker. Zij stond aan de wieg van de ontwikkeling van de Kop

van Zuid. Als directeur bij de dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting van 1986 tot 1994 heeft zij met het haar kenmerkende enthousiasme vele bestuurders, ambtenaren en investeerders weten te verleiden om de sprong naar Zuid te wagen. En ze was daarna nog lang als supervisor bij de uitvoering van bouwplannen betrokken.

Hoe ontstond het idee voor de Kop van Zuid?

"Ik kwam in 1986 vanuit Amsterdam, waar ik een eigen bureau had. De gemeente Rotterdam had mij aangesteld als directeur Stadsontwikkeling. Mijn Amsterdamse kennissen vroegen zich af wat ik in hemelsnaam daar ging doen in die stad. Ze kwamen er niet eens op bezoek!

Om Rotterdam te leren kennen ging ik een week ergens in een stadsdeel in een hotel logeren. Zo zat ik in het Scandia hotel uit te kijken over de rivier en de overkant. Dat was toen nog desolaat haven terrein. En de stad stond met haar rug naar de rivier. Toen kreeg ik meteen het gevoel: daar moeten we wat mee!"

Wie waren de eerste medestanders?

"Aanvankelijk bleek het moeilijk mijn collega's bij de dienst of de "Coolsingel" te overtuigen van een nieuw stadsdeel op Zuid. Zuid was daar helemaal niet in beeld, men haalde er zijn schouders voor op. Het waren echt gescheiden werelden. Ja, er waren wat plannen voor sociale woningbouw. Maar dat was er al meer dan genoeg! Ik ging toen naar de organisaties en bewoners in Zuid, die waren al jaren bezig met sociale vernieuwing. Met een nieuw stadsdeel kregen zij de hoognodige voorzieningen in het vooruitzicht en verbinding met het centrum. Met hun steun ging het balletje rollen. Al moest ik omzichtig te werk gaan. Ik ben persoonlijk het plan van sleutelfiguur tot sleutelfiguur gaan verkopen. Bram Peper (toenmalig burgemeester) was mijn eerste medekompaan, van hem kreeg ik vrij snel carte blanche."

Waar bent u het meest trots op?

"Dat we alles hebben waargemaakt wat wij in het Masterplan beloofden. Dat is bijzonder.

lees verder op achterkant

Welkom bij de Kopersvereniging Stadstuinen!

De Kopersvereniging Stadstuinen Rotterdam is in 1998 opgericht om de belangen van de bewoners bij de bouw van de wijk te behartigen. Nu richt de vereniging zich vooral op het vergroten van het saamhorigheidsgevoel in de wijk. Dat doen we door het organiseren van activiteiten voor bewoners, zoals de Nieuwjaarsborrel, de Maximaaltijd in mei, de kindercamping in juni of juli en de barbecue aan het einde van de zomervakantie.

De vereniging heeft een bestuur en een aantal commissies. Lid worden van de vereniging kan voor 10 euro per jaar. Als lid krijg je korting op de activiteiten en ontvang je drie keer per jaar deze krant.

Als je lid wilt worden of meer wilt weten over de vereniging, klik dan op 'Vereniging' in het hoofdmenu van onze website (www.stadstuinen.com).

Maximaaltijd en inschrijving Kindercamping

Op zondag 13 mei vindt de jaarlijkse Maximaaltijd plaats. Wij hopen dat het weer ons gunstig gezind is! Tijdens de Maximaaltijd kun je je kind(eren), net als voorgaande jaren, weer inschrijven voor de Kindercamping 2012. Deze zal plaatsvinden in het weekend van 30 juni en 1 juli 2012.

In dat weekend zullen 70 kinderen uit Stadstuinen weer een geweldig gezellig en spannend weekend beleven. De Kindercampingcommissie is alweer druk bezig met alle voorbereidingen.

De Kindercamping is voor kinderen van leden van de Vereniging Stadstuinen, in de leeftijd van 5 jaar tot en met 11/12 jaar, dus tot en met groep 8 van de basisschool.

Ben je nog geen lid van de vereniging Stadstuinen? Bezoek dan onze website www.stadstuinen.com en word lid! Wij wijzen je er nadrukkelijk op dat lid worden niet kan tijdens de Maximaaltijd.

De marathonkoorts

Maart en mooi weer; veel lopers op de bruggen. Sommigen soepel lopend, anderen met een vuurrood hoofd zwoegend. Ik vroeg me af wat die mensen bezielde, een sprintje naar een bijna vertrekkende tram trekken vind ik al een crime. Maar ook ik heb nu een lichte verhoging: de marathonkoorts.

Veel Stadstuinenbewoners doen mee: de 'vrijetijd-conditierenners', de 'ik-wil-toch-steeds-iets-meer-renners' en de echte marathonnemen.

De vrijetijd-conditierenners

Marieke Klein startte met lopen voor haar conditie. "Eigenlijk vind ik het vreselijk, ik ben nog steeds op zoek naar het veelgeprezen 'endorfinemoment', het moment waarbij het schijnt dat je niet meer voelt dat je

loopt." Ze doet mee met een estafetteteam van de Roteb. "Het slome team, ik doe de 2e shift, omdat die op Zuid is, het rustige stuk. Meer dan 10 km. lopen vind ik zonde van mijn tijd." Verder blijft het bij de Ladies Run in juni en misschien een pittoresk loopje in de natuur van 7 à 8 km.

Jantien van 't Hof sportte bij een dure sportschool. Dat was leuk, maar ze kreeg er spierpijn van. De remedie was de dag erna een stukje hardlopen. Dat bleek goed tegen de spierpijn, goed voor de conditie en zeer ontspannend! Als doel heeft ze 'mijn persoonlijk record verbreken'. In Rotterdam gaat ze dit jaar niet meelopen. "Vorig jaar liep ik in de file, dat vond ik niets." Maar ze is vrijwilliger bij waterpunt Vuurplaat, om 'de idioten die de hele lopen' te ondersteunen, vooral buurman Ronald.

Marieke Klein en Hellen Bank

Annemarie van der Wiel en Koen van Beurden

Ben Eijkelhof

De 'ik-wil-toch-steeds-iets-meer-renner'

Anne-Marie van de Wiel startte 10 jaar geleden met lopen na de geboorte van Koen. Ze ging twee keer de halve marathon in Rotterdam en twee keer in de januarikou op het strand van Rockanje lopen. "Heerlijk om alle ruimte op het asfalt te hebben in de stad en af te zien in de kou op het strand." Op 15 april doet ze mee op de 10 km. Zoon Koen en mede-interviewer Faas lopen dit jaar de Kids run, op de dag voor de marathon op het parcours op de Coolsingel.

De marathonmannen

Ben Eijkelhof gaat de hele marathon voor de 14e keer lopen. "In 1992 ben ik begonnen met lopen, nadat ik heel lang had gevoetbald, maar dat werd me te ruig. Confronterend was wel dat als het niet goed ging, ik alleen mezelf de schuld kon geven en niet een heel team." Kort na zijn start wist hij dat hij de hele marathon wilde gaan lopen. "Ik hou van competitie. Ik ben een echte diesel, er zijn on-

geveer 10 km nodig voordat het vanzelf gaat, dan verdwijnen de gedachten in je hoofd en ben je er helemaal uit. Vanaf ongeveer 30 km wordt het afzien, ik hou het vol door al die mensen die er voor jou staan! Het is steeds spannend of ik het ga redden." Ben wil over 10 jaar nog steeds de marathon lopen. Risicofactor is nu dat hij op 25 maart jl. de marathon van Barcelona liep, 2 marathons binnen 3 weken ...

Voor Ronald Hoogenraad wordt zijn zevende marathon spannend, de afgelopen weken werd hij gekweld door een blessure. "Het is eigenlijk een vorm van sadomasochisme, maar zo mooi om één keer per jaar iets bovenmenselijks te presteren en te kunnen zeggen dat je het hebt gedaan. Het is belangrijk dat je goed naar je lijf luistert, dan haal je de best mogelijke tijd".

Richard de Klerk loopt Rotterdam dit jaar niet, omdat hij op dezelfde dag de marathon in Parijs loopt, mooi te combineren met een weekendje weg met de familie. Zijn motivatie: "Ach, een marathon is eigenlijk niets meer dan een uitgebreide stadswandeling." Aha.... al die hardlopers op de bruggen zijn eigenlijk 'sight seers' met weinig tijd? Emmelien Matthijssse en Faas van den Berg

UITSLAGEN

Koen van Beurden: 2,5 km in 10.46 min (13,9 km per uur!)
Faas van den Berg: 1 km in 5.54 min.
Anne-Marie van der Wiel: 10 km in 1.01.01 (9,8 km per uur)
Marieke Klein: 10 km van estafette: exact 1 uur
Ronald Hoogenraad: helaas gestopt vanwege blessure
Ben Eijkelhof: 4.29.07 (9,4 km per uur)
Richard de Klerk in Parijs: 3.23!

Vervolg Riek Bakker

Over de hele wereld komen ze hier kijken hoe we dat hebben gedaan. We hebben onze nek uit gestoken. Dit werd gesymboliseerd door de brug, die veel duurder was dan de gemeente aanvankelijk had begroot (overigens bleek dat bij de aanbesteding weer mee te vallen). Die brug gaf het vertrouwen aan alle partijen. Later kwam er natuurlijk ook het nodige zwaar weer, een instortende markt. Maar kijk om je heen, er wordt toch volop gebouwd.”

*Maar het duurt wel een beetje lang
“Vanuit bewonersperspectief misschien.*

Voor zo’n grote gebiedsontwikkeling is een tijdspanne van 25 jaar heel normaal. De verbindingen naar de Afrikaanderwijk hebben lang op zich laten wachten. Het bleek niet mee te vallen om met alle partijen, zoals de spoororganisaties, het tempo er in te houden. Het winkelbestand aan de Laan moet zich ook nog ontwikkelen, natuurlijk zit je niet op het zoveelste uitzendbureau of kliniekje te wachten. Maar met de verdere ontwikkeling van Parkstad zal ook dat gaan veranderen, daar ben ik van overtuigd.

En kijk eens naar jullie eigen wijk Stadstuinen, het is nu een volwassen stadsdeel, met alle stedelijke voorzieningen op steenworp afstand. Er zijn mensen komen wonen die op een andere trede van de sociale ladder staan. Ook dat was een belangrijke inzet van het plan. En met al die sociale verbanden maken jullie het zelf tot een succes!”

“Zuid” doet het nog steeds slecht, als we de rapporten mogen geloven...

“We zijn ook nog lang niet klaar. Maar de ontwikkeling van de Kop van Zuid was een belangrijke, eerste voorwaarde voor verdere vernieuwing en ontwikkeling van Zuid. Zonder Kop van Zuid geen Katendrecht, geen Parkstad, etcetera. Er is nu weer een markt voor (grotere) koopwoningen in Zuid.”

Om daarop in te haken: het plan Stadstuinen is wel heel strak, maar laat weinig ruimte over voor verbouwen.

“Naar huidige inzichten zou je het nu misschien net even anders doen. Maar wij durfden toen nog niet te voorspellen dat er zo veel belangstelling zou zijn voor grotere koopwoningen. Ik vind dat de gemeente de teugels nu wel iets kan laten vieren bij verbouwingen. Maar voorwaarde is natuurlijk altijd: je burens moeten het ook zien zitten!”

Isabelle Vries

Foto's Riek Bakker - Bron: www.riekbakker.nl

Nieuwe website online

De vernieuwde website www.stadstuinen.com is sinds januari 2012 online gegaan. Hierin vind je allerlei informatie over de wijk, bijvoorbeeld nieuws uit de wijk en de regio, evenementen en activiteiten, bestuurs- en verenigingsnieuws. Ook is er een discussieforum waarin je diverse zaken kwijt kunt, bijvoorbeeld onderhoudstips voor de woning, vraag en aanbod, gevonden voorwerpen en wat dies meer zij. Ook zijn op de website de laatste twee jaargangen van Stads Tuin & Keukennieuws digitaal terug te vinden. Verder worden er regelmatig nieuwe stukken over de geschiedenis van de wijk geplaatst. Nieuw is de mogelijkheid om een tweet te sturen voor het

snelle nieuws dat je met je wijkgenoten wilt delen! De website is ook een uitstekende manier om foto's en dergelijke van activiteiten bekend te maken en met elkaar te delen. Dat is onlangs gebeurd met de foto's die tijdens de Geveltuintendag zijn gemaakt. Wij zijn nog steeds op zoek naar enkele webredacteuren die enkele deelonderwerpen zouden willen beheren. Te denken valt bijvoorbeeld aan: cultuur, culinair, actualiteit in de wijk, maar ook andere onderwerpen waar de redactie niet aan heeft gedacht. Vind je het leuk om een specifiek onderwerp bij te houden voor de website? Neem dan contact op met de redactie (info@stadstuinen.com).

Wandelen door Feijenoord en de Kop van Zuid

Vaak maak ik een wandeling door Rotterdam: altijd goed om mijn hoofd leeg te maken, te genieten van mooi weer, om uit te waaien of om gewoon lekker in beweging te zijn. In de bibliotheek stuitte ik bij toeval op een wandelgidsje 'Het Rijk van Feijenoord: wandelen langs kunst en cultuur in de deelgemeente Feijenoord'. In de beschreven wandelingen wordt stilgestaan bij diverse kunst- en cultuurobjecten in de wijk, waar je gemakkelijk aan voorbijloopt. Dit betekent een ontdekkingsstocht dicht bij huis. Ik heb drie wandelingen gelopen: het Noordereiland, de oude wijk Feijenoord en de route Kop van Zuid/Entrepot. Ik maakte kennis met het fenomeen 'ornamentlijst', enkele rijksmonumenten, een geschilderde machinekamer in een verscholen brandgang op het Noordereiland, het industriële erfgoed uit de oude wijk Feijenoord, een speelschip op de binnenplaats van de Peperklip. Ook het standbeeld van Lodewijk Pincoffs bij het

Entrepotgebouw, het monument van Loods 24 en de herdenkingsmuur langs de Stieltjesstraat trokken aan mij voorbij. Alleen het beschreven kunstwerk op het Witteveenplein (www.witteveenplein.com) is helaas niet meer, omdat de dode boom is verwijderd en niet vervangen. Op de website <http://www.feijenoordsfavorieten.nl/wandelroutes> zijn allerlei wandelingen uit de deelgemeente Feijenoord terug te vinden. Nieuw is een wandelroute vanaf onze wijk via de Landtong, de Wilhelminapier, de Rijnhaven, Katendrecht en weer terug naar onze wijk. Of andersom, natuurlijk. Hij staat niet op de genoemde website, maar hiervan is een kaartje bijgevoegd. Het is zeer de moeite waard, want zo bekijk je je eigen woonomgeving eens van een totaal andere kant!

Wies Groeneveld

Column door FLuRPje nr.3

Lente

Begin maart begon het leven weer, leek het wel. Ik zag ineens mijn burens weer nadat ze voor mijn gevoel de hele winter hadden overwinterd in Spanje. Zij dachten hetzelfde van mij, bleek. Van de een op de andere dag rook het weer zo lekker buiten. De kinderen waren binnen niet meer te houden, het tuincentrum riep en ik had weer zo'n zin in al die vrije dagen die er aan zitten te komen! Gek, toch? Er breekt een zonnetje door en iedereen komt weer tot leven. Terwijl de dagelijkse gang van zaken hetzelfde blijft: de dagelijkse route naar school met de kinderen, het werk en diensten als kindertaxibedrijf op woensdag- en zaterdagmiddag ... Toch maakt dat eerste zonnetje dat het leven er ineens heel anders uitziet. De weken erna werd het weliswaar weer koud, maar dat heb ik grotendeels genegeerd. Het gevoel van een nieuw begin was sterker. De geest was al uit de fles. Het mooie van zo'n nieuw begin is dat je de ellende van de winter weer achter je kunt laten: weer veel te hard gewerkt, te weinig tijd gehad voor familie en vrienden, alleen maar binnen geleefd. Het ontluikende leven zie je opeens weer overal. Net als toen we zwanger waren en we ineens overal zwangere vrouwen zagen. Ook nu weer: eerst de krokussen en narcissen, nu de bloesems van de Japanse Sierkersen in de straat. De vergeetmij-nietjes beginnen alweer te komen en zelfs de knoppen van de klimhortensia zijn duidelijk aanwezig. Maar toch is er een ding dat nooit meer terug zal komen: onze eigen amberboom in het parkje. Zo dood als een pier. Stilletjes weggehaald alweer een tijdje geleden, maar nu mis ik hem pas. Nu het nieuwe leven weer begint, mis ik onze boom. Misschien wel juist vanwege zijn broze gezondheid van de afgelopen jaren en zijn wederopstanding (weliswaar van zijn even dure tweelingbroer) van een paar jaar geleden, was ik erg gesteld geraakt op onze boom. Het witte luik in het grasveld met extra watervoorzieningen en de kale kuil in het midden zijn de enige tastbare herinneringen. En ik was al aan het piekeren of er een nieuwe poging moest worden ondernomen: een drielingbroer dan maar. En toen zag ik hem: de ordinaire berk die de kale plek heeft opgevuld. De andere berken, die in het park ook nog geen stralend bestaan hebben, lijken jaloers op zijn stoere steunstok. Wou het gras nu maar eens groeien... Zucht.

COLOFON Redactie: Wies Groeneveld, Dick Jaarsma, Marc Peeters. Vormgeving: Paul Bloemers. Bijdrage: Faas van den Berg, Flurpje, Emmelien Mathijssse, Isabelle Vries.

Zuid van 'professionele' instagrammers. Ook worden recreatieve Instagrammen met de tag #ditszuid geprojecteerd. Verder is er een 'Dit is Zuid' Instawalk georganiseerd (21 april om 12.00 uur vanaf Ahoy) ook voor mensen zonder smartphone die gewoon leuk willen wandelen. Om niet achter te blijven organiseert de kopersvereniging een Stadstuinenrotterdam Instagram competitie van foto's van Stadstuinen en omgeving. Wil je meedoen, post dan je Instagrammen met de tag #stadstuinenrotterdam (zie de website voor meer details). Een deskundige jury zal de Instagrammen beoordelen. Bij voldoende inzendingen vindt de prijsuitreiking plaats tijdens de Maximaaltijd.

Overlast in het park

Binnen Stadstuinen veroorzaken groepjes jongeren die in het park op ongepaste tijdstippen herrie maken en veel troep achterlaten een inmiddels langdurige vorm van overlast, waarmee vooral bewoners aan de zuidkant van het Witteveenplein te maken hebben. Een kort gesprek over de huidige stand van zaken met Witteveenpleinbewoonster Karen van Vliet.

“In het algemeen ben ik erg blij met het park. Het wordt heel intensief gebruikt door jong en oud, en maakt de wijk een stuk ruimer. De overlast is begonnen in 2007. Op de zuidzijde staan veel banken op een kluitje; dat is heel gezellig, maar trekt ook grote groepen aan, wat troep en herrie veroorzaakt. Het dieptepunt was 2009, daarna is het beter gegaan, vooral wat betreft lawaai 's avonds laat. Er zijn verschillende buurtvaders die de jongeren aanspreken op hun gedrag, maar wat het meest heeft geholpen is de intensieve bemiddeling van Meneer Moush die ook aan het Witteveenplein woont. De buurtvaders

zijn er meestal niet als de jongens overlast veroorzaken. Een probleem blijft het afval dat jongeren achterlaten. De gemeente maakt het park redelijk vaak schoon, maar dat is lang niet genoeg. Met meerdere wijkbewoners houden we daarom wekelijks opruimrondes. Het blijft dweilen met de kraan open. Wat volgens mij zou helpen is een duidelijk bord met pleinregels, waarop de jongeren kunnen worden aangesproken. Dit soort borden staan op meerdere pleinen in Zuid. Sinds 2007 ben ik bezig met de deelgemeente om een dergelijk bord te laten plaatsen, afgelopen januari voor de vierde keer. Het leek erop dat het deze keer zou gaan lukken. Ik heb samen met iemand van de gemeente 7 pleinregels geformuleerd voor op het bord. Vorige maand kreeg ik echter een bericht van de gebiedsregisseur van de wijk, de heer Willem Hollander, dat de regels nu eerst aan de hangjongeren moeten worden voorgelegd. Afwachten maar weer.”

Dick Jaarsma

Instagramwedstrijd Stadstuinen

Instagram (recent nog in het nieuws vanwege de overname door Facebook) is een smartphone applicatie, waarmee je foto's kunt bewerken en vervolgens kunt delen met vrienden en de rest van de wereld; een soort Twitter voor foto's. Leuk is dat de foto's vierkant zijn, en er meerdere mogelijkheden zijn om je foto een retrotintje te geven. Inmiddels instagrammen meerdere Stadstuinders met als resultaat veel mooie foto's van de wijk en omgeving. De populariteit van Instagram heeft geleid tot Instagram evenementen zoals tentoonstellingen en wandelingen (Instawalks). Bij ons in de buurt is er een Instagramtentoonstelling in RAAF, een lunchroom/tentoonstellingsruimte, die twee maanden geleden is geopend aan de Hillelaan 19 (<http://raafrotterdam.nl/>). De tentoonstelling (7 april-27 mei) toont Instagrammen van Rotterdam